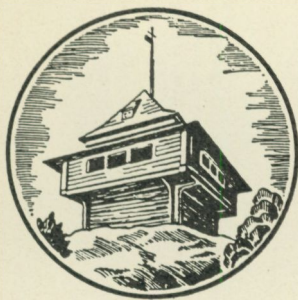

**NORDISKA MUSEETS OCH
SKANSENS ÅRSBOK 1945**

FATABUREN

NORDISKA MUSEETS

OCH SKANSENS ÅRSBOK

1945

Redaktion:

ANDREAS LINDBLOM GÖSTA BERG SIGFRID SVENSSON

Omslaget: Ryttarstaty, detalj av en vattenkanna av silver, som troligen tillverkats av Heinrich Mannlich i Augsburg. Kannan överlämnades 1699 av Karl XII till Peter den store av Ryssland genom Johan Bergenhjelts ambassad. Den utgör en gåva av Samfundet Nordiska museets vänner och avbildas här som en tacksam erinran om Samfundets stora insatser till museets främjande under mer än ett kvartsekel. Nordiska museet 188,050. Foto Märta Claréus.

Tryckt hos Tryckeri Aktiebolaget Thule, Stockholm 1945

Djuptrycksplanscher och omslag från Nordisk Rotogravyr

HERRSKAP I SÖRMLAND

UR EN BREVVÄXLING FRÅN 1800-TALET'S BÖRJAN

av *Knut Bonde*

Min farfars farfar, En av Rikets Herrar m. m., excellensen friherre Carl Göran Bonde gjorde många resor till Frankrike, bl. a. såsom ambassadör hos Napoleon. Bland sina intima vänner i Paris räknade han konsul Elias Backman och dennes franskfödda maka, Julie Eléonore Bonamy. Emellertid återvände Backman till Sverige under det att hans maka och son, Charles, som fått anställning i ett ämbetsverk, stannade kvar. Efter ett eller annat år önskade fru Backman följa efter sin make till Sverige, men stora svårigheter yppade sig. Konsul Backman hade under Napoleons krig gjort stora förluster, bl. a. hade ett av hans värdefullaste fartyg kapats av spanjorerna, och det var långt ifrån lätt att ordna fru Backmans hemresa och hennes vistelse i Sverige. Carl Göran Bonde trädde då räddande emellan och i ett brev den 28 juli 1812 skrev han till Backman:

"Fru Backmans åtrå att komma till Sverige och hennes belägenhet i Frankrike bedröfva mig. Om hon kan komma hit så träffar hon visserligen sin man och sina barn, men om lugn och frid öppna armarna åt henne och flera andra inom Sveriges gränser, det vet endast Gud, och det skall framtiden endast utvisa. Utsigten är i alla fall föga lofvande. Emellertid, huru små och rätt medtagna mina tillgångar äro, will jag gärna bidra så mycket som står i min makt till befrämjandet af denna hemkomst. Men förlåt otillräckligheten af mitt anbud; jag kan endast svara för välmeningen men ingalunda för tillgångarna. För detta ändamål tager jag mig friheten att sända en assigna-

tion på 1200 francs, hvilka jag beder måtte med nästa post sändas till fru Backman, jämte obegripligt många hälsningar från mig. Jag har inga commissioner på det att icke det ringaste af dessa medel, som ändå äro otillräckliga till resan, måtte blifva distraherade, men önskar, att fru Backman will skaffa sig en viss adress på Bokhandel i händelse framdeles man kunde tänka på att låta komma några böcker därifrån."

Men fru Backmans hemresa blev mycket svår att ordna, än var hon sjuk och än kommo andra hinder i vägen; först ett helt år senare anlände hon till Stockholm och den 27 augusti 1813 skrev Carl Göran Bonde till Backman och lyckönskade honom till fru Backmans lyckliga ankomst till Sverige. Han befann sig då på sin egendom Fituna i Södertörn och ville gärna se herrskapet Backman där som sina gäster, men den gamla gården var synnerligen obekväm och föga lämpad att taga emot en dam, van vid fransk komfort. Han skickar därför hälsningar till Backmans genom sin bokhållare Johan Peter Strömberg, till vilken han skrev den 5 september:

"Hälsa Konsul Backman mycket från mig och säg honom att både han och hans fru vore vist välkomna hit men att jag har intet rum att herbergera dem uti annat än det som är utan eldstad och det passar ej för fruns klena hälsa. Om 8 eller 10 dagar kommer jag att resa, Gud vill, till Stockholm."

Han synes emellertid inte vara riktigt belåten med att endast sända en sådan hälsning och skrev därför till konsul Backman själv följande:

"Oändligt välkomna Herr Consuln och Fru Backman, om ni vilja göra oss den äran att komma hit. Men jag bör prevenera om att jag har ett enda rum, som icke står att elda att logera henne uti; och att jag fruktar att hennes hälsa däraf kunde lida. Skulle oagtat detta Herr Backman vilja göra det försöket så är omöjligt att få hästar i Fittja ända hit, utan en enda utväg gifves, som är att tala wid budet, som är inne om hästar, som kunna komma till Stockholm en viss dag, eller och ackordera dem till mötet wid Fittja viss dag och timme. Då kan en af mina underhafvande köra, om vagnen är liten och för

tvenne hästar, och då undvikes äfven att medtaga någon betjänt.”

Någon resa blev ej av och under månader diskuterades herrskapet Backmans resa till landet. Slutligen efter ungefär ett halvår, då Carl Göran Bonde flyttat över till det ståtliga Nynäs i Nyköpingstrakten, skall äntligen resan bli av. Vintern 1813—14 var mycket kall och vägarna mycket svårframkomliga på grund av den myckna snön. Den 12 mars skickade han en släde till Stockholm samt en kusk, som skulle ordna allt för den äventyrliga resan. Mamsell Litton, som var husmamsell i de Bondeska husen i kvarteret Rosenbad, hade varit på besök på Nynäs och återvände till Stockholm i släden, som ej är så elegant som herren till Nynäs skulle ha önskat, men den är välbyggd och varm, försäkrar han. Fällar och varma skinnpåsar för fötterna sändes med och avresan från Stockholm skulle ske kl. 10 på morgonen. Med samma hästar skulle herrskapet Backman åka till Pil Krogs gästgivaregård, där rum voro beställda för övernattnig. Nästa dag skulle hästar från Nynäs möta och ankomsten till Nynäs beräknades till kl. 5—6 på andra dagens afton. För resan till Nynäs, som med järnväg går på ett par timmar, beräknade man sålunda ett par dygn.

Den unge Charles Backman var den av familjen som sist lämnade Paris; efter Napoleons fall kom han till sitt fosterland, som han redan som barn lämnat. Han kunde knappast någon svenska alls och inbjöds av min farfars far, Carl Carlsson Bonde d. ä., till Ericsberg, där han fick svenska lektioner av församlingens kyrkoherde. Snart reste han till Stockholm, men fru Backman slog sig i stället ned på Ericsberg, där hon mer eller mindre tillbragte 10 år. Under denna tid skrev hon regelbundet till sonen Charles och skildrade sitt liv ute på det svenska bondlandet, som i den gamla franska damens ögon var synnerligen okultiverat. Hon var nu mellan 60 och 70 år och led mycket av kylan och de långa svenska vintrarna.

Ericsbergs slott uppfördes i mitten av 1600-talet och fick troligen sin slutliga gestaltning genom en ombyggnad efter ritningar av Jean De la Vallée, som byggt Bondeska palatset i

Stockholm, där Ericsbergs byggherre, greve Christoffer Gyllenstierna, hade sin stadsbostad. 1808 hade min farfars far fått bl. a. Ericsberg som fideikommiss efter sin morbror, Sveriges då rikaste man, ryttmästaren David Gotthard Hildebrand. Slottet var så gott som orört från den gyllenstiernska tiden omkring 120 år tidigare, och det var ett underligt spökslott, till vilket fru Backman kom. I sovrummen stodo gamla pauluner med bleknade omhängen av brokad, väggarna voro täckta med delvis söndrigt gyllenläder och "trasiga rouenska tapeter". Våningen en trappa upp var fylld med den stora lagerbringska tavelsamlingen, som Hildebrands fader förvärvat och bland Dürers, Rembrandts, Jordaens och Sandrarts m. fl:s mästestycken hängde gyllenstiernska familjeporträtter och dåliga ehrenstrahlska "skillerier".

Den unge godsherren, som sedan ett par år tillbaka var gift med sin kusin den sköna men fattiga Ingeborg Bonde hade, när fru Backman kom, just satt i gång med en stor reparation av det förfallna slottet. 1600-talets blyinfattade fönster skulle ersättas med nya fönster i träbågar, många av de ståtliga gips-taken skulle tagas bort i samband med omläggning av bjälklagen, hela taket skulle byggas om och det gamla vackra spåntaket med sina höga lanterniner och torn ersättas av ett ledsamt svart plåttak. Från morgon till kväll pågick arbetet och fru Backman skriver att "vi hinna ej ut i alléerna förrän hackorna börja riva" och "slottet är för närvarande obeboeligt. Man har satt plank upp till mitten av varje fönster för att skydda dem mot stenar, som regna från taket, där arbetarna börja kl. 5 på morgonen. Rummen bli genom dessa plank så mörka, att de likna cellerna i ett statsfängelse, men friherrinnan tycker att det är 'roulit' med detta dunkel". Fru Backman delar alls ej denna åsikt utan tycker, att det hela är långt ifrån roligt.

Trots reparationen var slottet fyllt av gäster, som på bästa sätt roade varandra. Utom den franska frun vistades såsom permanenta gäster greve Oxenstierna, en gammal vän till Carl Göran Bonde, vidare den unga slottsfruns syskon, den 17-åriga Fredrika Bonde och den 21-årige officeren Knut Bonde, som

alls ej fann nåd inför fru Backmans ögon. Om honom skriver hon, att "han är lång som Norberg, svart som en mohr med långa tänder, som han visar utan att bespara åsynen av tandköttet. På allt svarar han 'hi, hi'. Min Gud vilket skott på familjeträdet. Hans tänder äro långa som den glupske hunden Bancos. Gode vän, hur kan man vara så dum, då man är en Bonde!" Ingen av dessa syskon kunde tala annat än mycket dålig franska och frun talade ej svenska, hon sällskapar därför mest med den gamle greve Oxenstierna, med vilken hon spelar schack, samt med den fint bildade husföreståndarinnan fru Ottilia Lindblad, som var prästdotter från Mörkö.

Ofta kom Carl Göran Bonde, åtföljd av sin ogifta dotter Sophie, på besök till sin son på Ericsberg och då fick fru Backman rikliga tillfällen att tala sitt modersmål, som han behärskade lika bra som svenska. Hundratals brev skrivna på franska under årens lopp från Carl Göran Bonde till konsul Backman finnas ännu bevarade i Nynäs arkiv och de komplettera på ett utmärkt sätt fru Backmans samtidigt skrivna brev till sonen Charles. Av dessa brev erfar man, att trots reparationen och den allmänna villervallan ett festligt barndop anordnades, då min farfars broder Knut Philip döptes i Ericsbergs slottskapell våren 1815.

Den hildebrandska silverskatten togs fram ur de tunga järnkistorna och det festligt dukade bordet dignade under terriner, fat och ljusstakar. Men innan supén serverades, hade man ett par mindre trakteringar. Först skålade man för den nydöpte i rhenvin, till vilket man åt "gelée och confityrer". Efter en stund serverades te, varpå man satt och konverserade i avvaktan på den sena supén. Faddrarna voro greve Axel Fredrik Oxenstierna och "grevinnan Montgomery", född Ebba Maria Sparre, härskarinna till det tessinska Åkerö. Först vid halv 12-tiden kom den stora måltiden med många rätter och viner. Man diskuterade slottets ombyggnad och det unga herrskapets planer för nyanskaffning av moderna möbler i mahogny.

Snart blev det omöjligt att stanna på Ericsberg; utträngda av byggnadsarbetarna reste hela sällskapet då till det tre och en

halv mil därifrån belägna Gimmersta, som David Gotthard Hildebrand inköpt från familjen Ribbing tio år tidigare. Gimmersta är ett stort gods på en 12.000 tunnland och gränsar till Ericsberg vid sjön Näsnaren ungefär halvvägs mellan de båda gårdarna. Gimmersta hade av Hildebrand gjorts till fideikommiss för min farfars far, men de lagliga formaliteterna fullföljdes aldrig och fideikommissnaturen upphävdes 1825. Icke desto mindre har egendomen stannat i familjen och tillhör numera mina systrar och mig. Fru Backman blev genast förtjust i det gamla vackert belägna herresätet, som visserligen ej var praktfullt som Ericsberg, men begåvat med en säregen charm. Hon skriver till sonen Charles:

"Av alla egendomar som jag sett och genomvandrat och som tillhöra denna på jordagods så rika familj har enligt mitt tycke och smak Gimmersta det vackraste, rikaste och det mest leende landskapet. Detta landskap är flackt, bördigt och välodlat. De stora sädesfälten, som sträcka sig så långt ögat når, påminna mig om Normandies lyckliga nejder. De små kullarna som ej skymma utsikten lämna en förtjusande omväxling, några träd-dungar här och där på slätterna bilda en tavla som tjusar ögat."

Till denna av fru Backman så vackert beskrivna trakt flyttade sålunda hela sällskapet från Ericsberg. Gimmersta herrgårdsbyggnader erhöello sin utformning i början av 1700-talet, då ett äldre hus byggdes om av presidenten, friherre Conrad Ribbing. Huvudbyggnaden består av en källarvåning och en rumsvåning samt en jättestor vind, där man mot 1800-talets slut inredde ett antal vindsrum. Gården omgives av fyra flyglar och gör ett mycket imponerande intryck, men utrymmen av samma slag som på Ericsberg stodo ej till familjens förfogande och de många medlemmarna måste ha varit ganska trångbodda.

Närmaste grannar voro herrskapet Palbitzki på Julita och excellensen greve Fabian Wrede med familj på Fogelstad. Hos denne förnåme herre gjordes visit kort efter det att man installerat sig på Gimmersta. Min farfars mor, friherrinnan Ingeborg Bonde, hennes syster Fredrika och madame Backman åkte

i den stora förgyllda karossen, i vilken herr Hildebrand brukat åka till hovet. Denna vagn finnes ännu bevarad på Ericsberg och är med sina underbara förgyllda bronsbeslag och vackra guldröda lackering fortfarande en av de viktigaste sevärdheterna. Den spändes för med fyra hästar och förridare. Herrarna Bonde, far och son, samt greve Oxenstierna stego till häst och följdes av ridande lakejer. Det var sålunda en mycket imponerande kavalkad, som färdades den korta vägen från Gimmersta till Fogelstad förbi Julita kyrka och genom de många grindar, som på den tiden spärrade alla vägar.

Fogelstad var då bebyggt med en liten oansenlig herrgård, och i stora salen på nedre botten var en skara unga damer församlad. Då de sågo guldkarossen och alla ryttarna svänga in på gården, blevo de alldeles förfärade, de flydde alla utom en, ty hon var ofärdig och gick på kryckor. Då herrskapet från Gimmersta steg in i salen, möttes de blott av denna ensamma krympling. Excellensen Wrede var inte hemma, han hade ridit till det närbelägna Äs, där familjen von Ungern-Sternberg residerade, men efter en stund kom hans syster, grevinnan Sparre, som, emedan han var änkling, tjänstgjorde som värdinna.

Man kunde se, att grevinnan hade haft mycket bråttom att bli i ordning och bereda de besökande från Gimmersta ett mera värdigt mottagande än hennes unga ofärdiga släkting kunnat åstadkomma, ty hela hennes mössa och frisyr sutto alldeles snett. De unga damerna, som utgjordes av excellensen Wredes döttrar och niecer, kommo därefter in en och en, allteftersom de ordnat sina toaletter. Grevinnan Sparre hälsade på sina gäster, men visste inte riktigt hur hon skulle bete sig mot fru Backman, om hon var en gäst måste hon vara lika artig mot henne som mot damerna Bonde, men om hon var en guvernant skulle man ej låtsas om henne.

Nu sade min farfars farfar Carl Göran Bonde ett par ord till fru Backman på franska. Grevinnan tilltalade henne inte men såg strängt på henne och sade till Carl Göran:

”Jaså, fru Backman är fransyska. Så bra barons barnbarn måtte tala franska?”

"Nej det gör de visst inte. Den äldste kan knappast tala svenska och den yngste kan inte tala alls."

Grevinnan såg fundersam ut, hur kunde detta hänga ihop? Vad hade denna gamla franska dam att göra på Gimmersta, om hon ej hade några ungdomar att undervisa i franska språket. Hon beslöt att alldeles ignorera fru Backman intill dess hon fått klarhet i mysteriet.

Snart var visiten slut och Gimmerstasällskapet återvände hem.

Följande morgon sutto Gimmerstas damer vid sitt morgonkaffe i stora salen med de vackra gobelängerna. Klockan var ännu icke 8, men plötsligt uppenbarade sig excellensen greve Fabian Wrede till häst på Gimmersta borggård. Han fördes in till baron Carl Göran i förmaket och framförde sina ursäkter för att han ej varit hemma föregående dag och kunnat taga emot gästerna. Det var dock en sak, som låg honom särskilt på hjärtat, han måste få klarhet i fru Backmans ställning i familjen Bonde. Vad hade den franska damen där att göra? Var hon guvernant eller vad var hon?

"Hon är en ärad gäst", svarade Carl Göran, "ers excellens känner mycket väl hennes make, konsul Backman, hos vilken både ers excellens och jag själv åtnjutit mycken gästfrihet. Nu är hon på besök hos oss."

Med en suck av lättnad kunde greve Wrede återvända till Fogelstad och lugna sin syster grevinnan Sparre. Fru Backman var inte guvernant, hon var en ärad gäst och hennes deltagande i visiten på Fogelstad var fullt korrekt. Nästa gång damerna träffades var grevinnan utsökt artig mot madame Backman och kallade henne "sin kära vän".

Ett par dagar senare kommo alla de unga damerna från Fogelstad på besök till Gimmersta en tidig morgonstund, som tyckes ha varit den vanliga visittiden för 130 år sedan. Man föreslog nu att de skulle stanna hela dagen och så skulle man göra en utflykt och äta middag i det gröna. "O, så roligt", tyckte flickorna Wrede, "men då måste vi först åka tillbaka till Fogelstad och fråga pappa, om vi får".

Bild 1. Ericssberg i Södermanland från väster. Detalj ur en oljemålning från 1820-talet av Mikael Gustaf Anckarsvärd. Privat ägo.

Bild 2. Gimmersta säteri och Julita kyrka med sjön Öljaren i fonden. Akvarellerad teckning från 1824 av Johan Wilhelm Carl Way. Privat ägo.

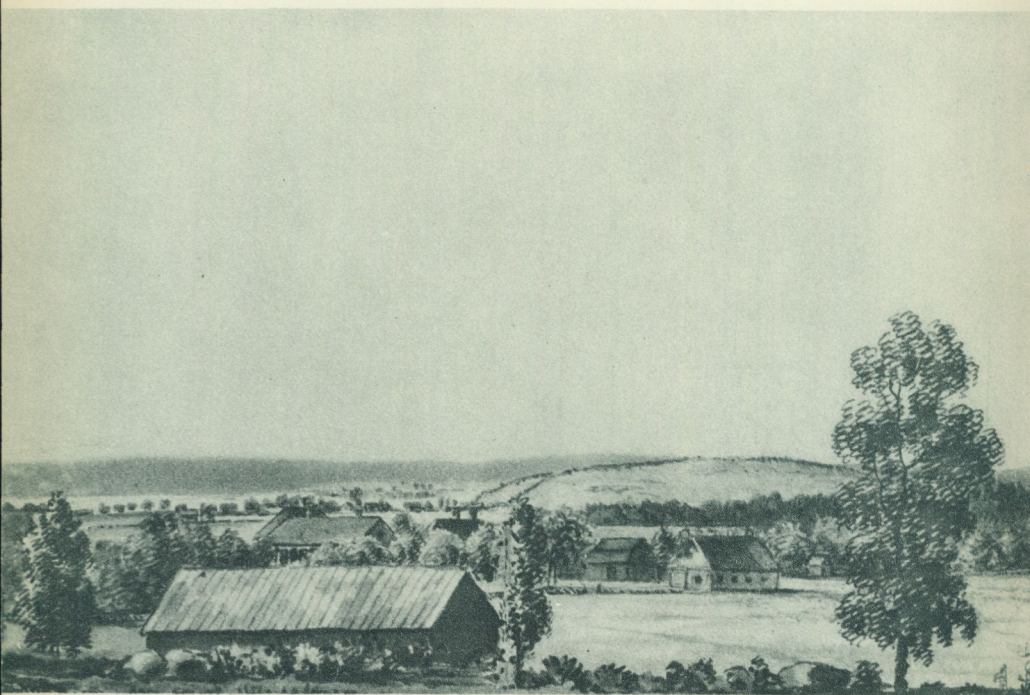

Bild 3. Fogelstad i Julita socken, granngård till Julita gård och Äs. Akvarellerad teckning från 1824 av Johan Wilhelm Carl Way. Privat ägo.

Sagt och gjort. De återvände till Fogelstad och fick av den stränge excellensen lov att deltaga i utfärden. Därpå åkte de tillbaka till Gimmersta, där förberedelserna för dagens muntration voro i full gång, och alla planer för dagen voro klara. Ingeborg Bonde och fru Backman med den ofärdiga flickan från Fogelstad skulle åka i ett åkdon, kallat "rapphöna", och de andra flickorna springa bredvid vagnen, medan herrarna redo. En dräng och en piga skulle följa med matsäcken i en kärra och så gav man sig av till en vacker plats på en höjd med utsikt över slätten.

Drängen plockade ihop stenar och gjorde i ordning en ugn, i vilken man gjorde upp eld. Där stekte fru Backman kotletter, friherrinnan Ingeborg gjorde en karamellpudding, Agate Wrede en spenatomelett och även de andra flickorna visade prov på sin kokkonst. Man hade fört med sig en kruka med vatten, men min farfars far, som var okynnig, hällde jord i vattnet, så att ingen kunde dricka det, utan man måste dricka sitt vin oblandat. Inte ens för disk var vattnet användbart, utan pigan fick diska i gräset, men alla tyckte att det hela var mycket skämtsamt och lustigt och madame Backman gjorde det mesta möjliga av denna händelse i sitt brev till sonen. Vid återkomsten till Gimmersta var man redo för en stor supé trots de verkliga ganska stadiga rätter man tillagat ute i det gröna.

Innan madame Backman lämnade Ericsberg för att åka över till Gimmersta hade hon skrivit till sin son att han skulle sända henne en hel del småsaker från huvudstaden, men i sitt första brev från Gimmersta omtalar hon att "vår klockare har en välförsedd butik, som ligger nära kyrkan endast ett par steg från Gimmersta". Det hus i vilket klockarens butik var inrymd finns ännu kvar och har ett av de få fönster med blyinfattade rutor, som i Julita bevarats för eftervärlden. Hon beskriver butiken sålunda, då hon en dag varit där med Fredrika:

"Den är ej precis ett hus för modenyheter, som vid Rue Vivienne, men bortseende från bristen på vackra småsaker, funno vi där metkrokar, rök- och tuggtobak, brännvin, peppar, salt, krokiga knappnålar och rostiga synålar samt 1000 strunt-

saker av samma slag. Fröken Frederique gjorde inköp för 6 skilling banko, men så följdes vi också ut i farstun.”

Handelsbodarna voro vid denna tid, 1815, mycket sällsynta på landsbygden och det kan nog ifrågasättas, huruvida klockaren verkligen hade rättighet att hålla ett dylikt varuhus i den lilla byggnaden.

Reparationen av Ericsberg framskred mycket långsamt, men man åkte över ett slag på hösten för ett kort besök. Fru Backman åkte då med de två små gossarna, min farfar och hans bror, i den stora guldkarossen, vilken tydligen på fullt allvar användes så sent som detta år. Emellertid var reparationen av boningsrummen långt ifrån klar och hela sällskapet återvände därför till Gimmersta för att där tillbringa julen. Ett fortepiano skickades över från Ericsberg och de enkla gästrummen i flyglarna måste tagas i anspråk för de många gäster, som anlände till Gimmersta. Man umgicks med grannarna på Julita och Äs och på det senare stället ordnades en maskeradbal under julen.

Vintern 1815—16 var mycket sträng och sjön Öljaren låg frusen långt in i maj månad. Man roade sig med födelsedagsfirningar med tablåer och utklädsel. Damerna försökte lära sig litet franska av fru Backman och min farfars far, Carl Carlsson Bonde, gjorde många resor till såväl Stockholm som till familjens olika gods. Det som mest plågade fru Backman var sven-skarnas osnygghet. Det mötte nästan oöverstigliga svårigheter att åstadkomma ett bad och hon ansågs minst sagt underlig, som insisterade på dylikt, då hon ej var direkt sjuk. Ibland hände det dock att till och med friherrinnan Ingeborg reagerade för smutsen. En dag infann sig en lakej att servera frukosten med händer så smutsiga att det syntes lång väg. Ingeborg blev så förargad, att hon med sin käpp slog till honom, hon gick nämligen med käpp på grund av en långvarig sjukdom. Det hörde också till den franska fruns hårdaste prövningar, när hon skulle följa sitt värdfolk ned att se på pigbröllop i drängstugan. Visserligen ville hon gärna gå dit ned för att höra säckpiporna och oboerna, men doften drev henne snart upp i salongen igen.

Fram på sommaren 1816 återvände man till Ericsberg. Nu

voro de nya fönsterna insatta, byggnadsställningarna borttagna och det välvda svarta plåttaket med fem skorstenar och ett par små vimplar av järn med årtalet 1815 ersatte det vackra spåntak med lanternin och torn, som man känner från Dahlbergs Svecia och Agners lilla bild på 1683 års karta. Försvunna voro gyllenlädret och de vävda tapeterna, de låga sextonhundratals dörrarna voro ersatta med höga döbattanger med dörrstycken i empirestil, sfinxer och ornament. Att ett nationalmonument från vår storhetstid försvunnit, bekymrar föga fru Backman, ty hon skriver till sin son efter ankomsten till Ericsberg: "Det är nu färdigt vad det yttre angår och det ser nybyggt ut, det är storartat!"

I de stora utrymmen, som Ericsbergs slott erbjöd, fortsattes det gästfria livet. Som stadigvarande gäster räknades fortfarande greve Oxenstierna, fru Backman och friherrinnan Ingeborgs syskon, den vackra 18-åriga Fredrika, som fastän hon redan var förlovad med löjtnant Virgin först nu blev konfirmerad, samt brodern Knut, officer med lindrig tjänstgöring. Man umgicks flitigt med grannarna, deltog i magnifika dinéer i fransk smak hos excellensen Gustaf Trolle-Bonde på Sävstaholm och i tunga svenska middagar hos hans broder på Kesäter. Då och då åkte man bort på maskerader, som arrangerades på det falkenbergiska Katrineborg, men fru Backman, som var rädd för det svenska väglaget, vågade sällan följa med.

Min farfars far, Carl Carlsson Bonde d. ä., hade visserligen ärvt stora jordagods, hus i Stockholm och värdefulla samlingar efter sin morbror Hildebrand, men kontanter tycks de ej ha varit gott om i vårt land för 125 år sedan. Hans affärsställning blev allt mer oroväckande och inköp av dyrbara möbler och fortsatta reparationer slukade belopp, som det blev allt svårare att åstadkomma. Tio år efter det att den stora reparationen satts i gång måste Carl Carlsson ställa sig under förmynderskap av sin fader, excellensen Carl Göran, och sina två svågrar, herrarna Anckarswärd. Ericsberg stängdes, fru Backman flyttade till Bondeska huset i Stockholm och familjen drog sig tillbaka. Som Gimmersta utarrenderats till krigsrådet af Segerström hade man

ej heller denna tillflyktsort, utan under de år förmynderskapet varade bodde Carl Carlsson än här än där på sina mindre egendomar, Ålycke i Västergötland m. fl. Det stolta Ericsberg, som kostat så stora offer, låg tillslutet, en hemvist för spöken och gäster från minnenas värld, speglade sin mäktiga fasad i sjöns vatten och väntade på kommande tider och många förvandlingar.

PERSONALIA.

Anckarswärd, Carl Henrik, greve, överste, f. 1782, d. 1865, svåger till Carl Carlsson Bonde.

Anckarswärd, Johan August, greve, överste och generaladjutant, f. 1783, d. 1874, broder till föreg., svåger till Carl Carlsson Bonde.

Backman, Elias, grosshandlare och skeppsredare i Lovisa, Finland, sedermera i Paris, slutligen i Göteborg, konsul, f. 1760, d. 1829, stamfader för en i Frankrike fortlevande gren av släkten, g. m. Julie Eléonore Bonamy.

Bonde, Fredrik Ulf, greve, överstekammarjunkare, f. 1774, d. 1852 på Vibyholm, herre till bl. a. Kjesäter, broder till greve Gustaf Trolle-Bonde.

Bonde, Carl Göran, friherre, en av rikets herrar, överstekammarjunkare, f. 1757, d. 1840 på sitt gods Nynäs, g. 1784 m. Agneta Sofia Hildebrand, d. 1789.

Bonde, Carl Carlsson d. ä., friherre, fil. och jur. dr, överstekammarjunkare, f. 1786, d. 1854 på Ericsberg, g. 1812 med sin syssling Ingeborg Bonde, d. 1857.

Bonde, Knut Jedward, major, f. 1794, d. 1868 på Ericsberg, ogift.

Bonde, Fredrika Charlotta, gift Virgin, f. 1798, d. 1858 i Uppsala, g. första gången 1818 med kammarherren Vilhelm Virgin.

Bonde (Trolle-Bonde), Gustaf, greve, en av rikets herrar, överstekammarjunkare, f. 1773, d. 1855 i Stockholm, herre till bl. a. Sävstaholm, den s. k. blinde excellensen.

Palbitzki, Adam Mattias, friherre, godsägare, f. 1745, d. 1826 på Julita, g. 1777 m. Magdalena Dorothea Moreen, d. 1821.

af Segerström, Johan, krigsråd, f. 1777, d. 1858 på sin gård Beckershov.

Wrede, Fabian, greve, en av rikets herrar, fältmarskalk, f. 1760, d. 1824 i Stockholm och begravnen på Julita kyrkogård, änklings 1810 efter sin andra hustrus, Agata Bremer, död.

Wrede, Sigrid Charlotta, g. grevinna Sparre, syster till greve Fabian Wrede, f. 1763, d. 1828 i Nyköping, änka 1803 efter greve Fredrik Sparre, den bekante "riskanslern".